

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет економіки та управління
Кафедра управління

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
« »   2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ
для студентів

спеціальності	281 «Публічне управління та адміністрування»
освітнього рівня	другий (магістерський)
освітньої програми	281.00.01 Державне управління

Київ - 2023

Розробники:

Яковенко Ігор Валентинович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри управління факультету економіки та управління Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Марухленко Оксана В'ячеславівна, доктор наук з державного управління, доцент кафедри управління факультету економіки та управління Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри управління

Протокол від 29.08.2023 р. № 9

Завідувач кафедри _____ О.В. Марухленко

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми «Державне управління»

(назва освітньої програми)

«28»_серпня 2023 р.

Керівник освітньої програми _____ О.В. Марухленко

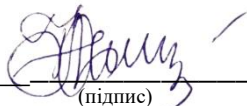

(підпис)

Робочу програму перевірено

«28» серпня 2023 р.

Заступник директора/декана _____ О.О. Казак

(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна	заочна
Вид дисципліни	Нормативна дисципліна циклу професійної та практичної підготовки.	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс		1
Семестр		1
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів		4
Обсяг годин, в тому числі:		120
Аудиторні		16
Модульний контроль		8
Семестровий контроль		-
Самостійна робота		96
Форма семестрового контролю		Залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у студентів цілісної системи знань та комплексного уявлення про основи теорії та практики державного регулювання економічних процесів; визначення основ державної політики в цьому напрямі; вміння застосування отриманих знань в практичній роботі, зокрема в органах державного управління та органах управління виконавчої влади на місцях; забезпечення базового рівня знань щодо застосування ефективних прийомів роботи з дорученнями керівництва; поглиблення та удосконалення практичних навичок для роботи з документами; формування здібностей до саморозвитку, самостійності в прийнятті рішень; формування у студентів компетентностей щодо навиків прийняття управлінських рішень на гідному професійному рівні.

Завданням навчальної дисципліни є формування наступних компетентностей:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК03. Здатність розробляти та управляти проектами.

СК04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК06. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України.

СК07. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

СК08. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

3. Результати навчання за дисципліною

РН02. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для усунення.

РН03. Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетентності.

РН06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур.

РН07. Уміти розробляти національні / регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

РН11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні задачі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Розподіл год. між видами робіт					
	заочна форма					
	Усього	у тому числі				
л.		п.з	с.з	м.к	с.р	
Змістовий модуль 1. Загальні засади державного регулювання економічними процесами						
Тема 1. Суть, функції, цілі та основні методичні підходи державного регулювання	15	1	1		1	12
Тема 2. Особливості державного регулювання економіки в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови	15	1	1		1	12
Разом за змістовим модулем 1	30	2	2		2	24
Змістовий модуль 2. Державне регулювання соціально – економічного розвитку на макрорівні						
Тема 3. Розробка моделі макроекономічної стратегії	14,5	0,5	1	-	1	12
Тема 4. Розробка та впровадження програм розвитку галузей та сфер діяльності	14,5	0,5	1		1	12
Разом за змістовим модулем 2	29	1	2		2	24
Змістовий модуль 3. Державне регулювання фінансово – кредитної сфери						
Тема 5. Державне регулювання сегментів фінансового ринку	16	1	2		1	12
Тема 6. Державне регулювання валютного та кредитного ринків	15	1	1	-	1	12
Разом за змістовим модулем 3	31	2	3		2	24
Змістовий модуль 4. Регулювання економічних процесів на регіональному рівні						
Тема 7. Державне регулювання розвитку регіонів	14,5	0,5	1		1	12
Тема 8. Державне регулювання розвитку галузей соціальної сфери	15,5	0,5	2		1	12
Разом за змістовим модулем 4	30	1	3		2	24
Підготовка та проходження контрольних заходів						
Усього годин	120	6	10		8	96

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні засади державного регулювання економічними процесами

Тема 1. Суть, функції, цілі та основні методичні підходи державного регулювання

Еволюція розвитку підходів до визначення державного управління. Інструменти державної політики. Напрями державного управління. Функції державного управління. Основні функції держави. Планування, прогнозування та програмування. Структура системи державного регулювання соціально-економічного розвитку. Моніторинг макропоказників. Роль моніторингу макропоказників в управлінні соціально-економічним розвитком.

Основні чинники здійснення державою регулювання ринкової економіки. Основні недоліки сучасної ринкової економіки. Об'єкти державного регулювання економіки. Методи впливу держави на економіку. Функції державного регулювання. Макроекономічне прогнозування, макроекономічне планування, макроекономічне програмування. Рівні ринкового регулювання. Види державного регулювання. Моделі державного регулювання ринкової економіки.

Література 2, 4, 6, 8, 11

Тема 2. Особливості державного регулювання економіки в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови

Чинники, що впливають на систему управління соціально - економічним комплексом держави у зв'язку із вторгнення з боку російської федерації та запровадженням воєнного стану: виведення із функціонального стану цілого ряду суб'єктів господарювання та закладів соціальної сфери; переміщення великої кількості населення із районів, де відбувалися бойові дії, та прилеглих районів до інших регіонів держави та за кордон; суттєві зміни логістичної системи щодо забезпечення необхідними ресурсами; інші.

Зміни законодавчої та нормативної бази для необхідної перебудови системи державного регулювання щодо досягнення її відповідності завданням та викликам, що виникають у зв'язку із воєнним станом. Створення ефективного механізму державного управління – органи влади, система прийняття рішень в умовах вторгнення та післявоєнної відбудови.

Література 1, 2, 3, 8

Змістовий модуль 2. Державне регулювання соціально – економічного розвитку

Тема 3. Розробка моделі макроекономічної стратегії

Прогнозування розвитку економічних процесів. Побудова цілісної макроекономічної моделі. Розробка довгострокових, середньострокових та поточних планів. Визначення базових індикаторів та стандартів. Оптимістичний, песимістичний та оптимальний прогнози.

Регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Недоліки і переваги протекціонізму і фритредерства. Об'єкти зовнішньоекономічної діяльності. Міжнародний рух капіталів. Чинники міжнародної міграції робочої сили. Державні методи впливу на ефективність зовнішньоторговельної діяльності. Платіжний баланс впливає на зовнішньоекономічну діяльність.

Література 2, 3, 5, 7, 9, 11

Тема 4. Розробка та впровадження програм розвитку галузей та сфер діяльності

Визначення загальної потреби в стратегічних напрямках розвитку виробництва та соціального забезпечення. Розробка матеріальних балансів основних груп продукції та послуг. Формування державного контракту та державного замовлення. Основні напрями розвитку підприємництва. Роль і шляхи стимулювання малого бізнесу

Впровадження нових організаційно – правових форм – корпоратизація, приватизація, створення об'єднань, автономізація у соціальній сфері. Планування проведення закупівель на міждержавному рівні. Розробка секторальних програм науково – технічного розвитку.

Література 2, 4, 5, 7, 9, 10, 11

Змістовий модуль 3. Державне регулювання фінансово – кредитної сфери

Тема 5. Державне регулювання сегментів фінансового ринку

Функції державного бюджету. Засоби усунення дефіциту державного бюджету. Розподіл доходів між різними рівнями – держава, області Київ, райони, міста, отг. Регулювання розподілу між загальним та спеціальним фондами. Збалансування бюджетної системи за територіями, доходами і витратами, визначення частки місцевих бюджетів у консолідованому бюджеті держави, встановлення мінімальної частки доходів місцевих бюджетів, що формуються за рахунок власних доходів (показник реальної фінансової автономії). Політика дотацій та субвенцій

Основні напрями регулювання фіскальної політики. Дискретна і недискретна фіскальна політика. Стимулююча фіскальна політика. Функції податків у сучасній ринковій економіці. Принципи оподатковування. Податкові пільги. Функції ціни. Методи цінового регулювання.

Література 3, 5, 8, 9, 11

Тема 6. Державне регулювання валютного та кредитного ринків

Економічні і адміністративні методи кредитно-грошової політики. Кредитно-грошова політика НБУ. Методи валютного регулювання. Встановлення рівня облікової ставки. Емісійна політика. Регулювання інфляції. Здійснення головних регулятивних заходів в системі ринку цінних паперів, лізингу, страхування

Банківський нагляд. Регулювання банківської діяльності. Сутність превентивних заходів регулювання банківської діяльності. Превентивні та протекційні заходи. Основні функції Національного банку України. Спеціалізовані та універсальні банки. Банківський нагляд в системі управління банківською сферою. Принципи Базельського комітету.

Література 3, 5, 8, 9, 10, 11

Змістовий модуль 4. Регулювання економічних процесів на регіональному рівні

Тема 7. Державне регулювання розвитку регіонів

Регіональна політика держави, її складові. Механізми реалізації регіональної економічної політики держави. Побудова оптимальної адміністративної системи. Побудова оптимальної адміністративної системи. Децентралізація, посилення ролі регіонів в управлінні країною, перерозподіл повноважень між рівнями управління, раціональне розміщення продуктивних сил, реалізація переваг територіального поділу праці.

Активізація розвитку депресивних регіонів, створення різних типів спеціальних економічних зон як засобу стимулювання господарської діяльності в регіоні. Інвестиційна політика як чинник раціонального регіонального розвитку. Принципи регулювання інвестиційної діяльності. Структурна політика. Найбільш пріоритетні сфери й об'єкти інвестування в регіонах України.

Література 1, 4, 6, 7, 9, 11

Тема 8. Державне регулювання розвитку галузей соціальної сфери

Реформування освіти, охорони здоров'я, сфери соціальних послуг. Розробка стандартів у цих галузях, підготовка кадрів для них. Фінансове забезпечення через реалізацію бюджетних програм. Формування мереж закладів соціальної сфери. Освітні та госпітальні округи. Регулювання якості послуг – зворотний зв'язок із споживачами. Визначення оптимального співвідношення між державним соціальним забезпеченням та оплатою послуг самими споживачами, а також оптимального співвідношення між сферою державної (комунальної) і приватної власності

Регулювання безробіття. Оптимізація пенсійної системи. Впровадження накопичувальних пенсій. Розвиток соціальної сфери в сільській місцевості. Удосконалення діяльності фондів соціального страхування. Цивільно – правова та економічна автономізація закладів. Застосування жорсткого регулювання в ряді напрямів (наркотики для знеболювання)

Література 1, 4, 5, 7, 8, 11

6. Контроль навчальних досягнень студентів

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Державне регулювання економічних процесів» оцінюється за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
			К-ть одиниць до розрахунку	Макс кількість балів за вид	К-ть одиниць до розрахунку	Макс кількість балів за вид	К-ть одиниць до розрахунку	Макс кількість балів за вид	К-ть одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид
1	Відвідування лекцій	1	1	1	0,5	0,5	1	1	0,5	0,5
2	Відвідування практичних занять	1	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5	1,5
3	Робота на практичному занятті	10	1	10	1	10	1,5	15	1,5	15
4	Виконання завдань для самостійної роботи	5		5		5		5		5
5	Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
6	Разом			42		41,5		47,5		47
7	Максимальна кількість балів					178				
8	Розрахунок коефіцієнта					1,78				

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Теми для самостійного опрацювання

№ з/м	Завдання для самостійної роботи	Максимальна кількість балів за виконане завдання
Модуль 1.	<p>Загальні засади державного регулювання економічними процесами</p> <p>Підходи щодо державного регулювання, які застосовувались в світовій практиці.</p> <p>Основні моделі державного регулювання</p> <p>Основні причини втручання держави в економічний процес шляхом здійснення його регулювання</p> <p>Цілі сталого розвитку; роль цього документу в системі регулювання економічних відносин.</p> <p>Особливості управління господарською діяльністю у державному секторі економіки</p> <p>Вплив на систему державного регулювання Угоди Україна - ЄС</p> <p>Вплив громадськості на процес державного регулювання</p> <p>Інструменти державної політики та їх види.</p> <p>Головні проблемні моменти, що здійснювали вплив на державне регулювання на початку 90 - х років</p> <p>Стратегічні напрями державного регулювання на період здобуття Незалежності</p> <p>Особливості державного регулювання економічних процесів 90 - роки</p> <p>Особливості державного регулювання економічних процесів до 2014 року</p> <p>Особливості державного регулювання економічних процесів у період 2014 - 2019 рр.</p> <p>Нові моменти державного регулювання, що застосовуються у зв'язку із епідемією коронавірусу</p> <p>Характеристика практики державного регулювання економічних процесів в період 2019 - до початку вторгнення росії</p> <p>Чинники, що впливають на систему управління соціально - економічним комплексом держави у зв'язку із вторгнення з боку російської федерації та запровадженням воєнного стану</p> <p>Вплив на систему державного управління виведення із функціонального стану цілого ряду суб'єктів господарювання та закладів соціальної сфери; переміщення великої кількості населення; суттєві зміни логістичної системи</p> <p>Зміни законодавчої та нормативної бази у зв'язку із воєнним станом</p> <p>Створення ефективного механізму державного управління в умовах вторгнення та післявоєнної відбудови.</p>	

	Завданням розвитку економіки, що можна виділити на найближчу перспективу, враховуючи ситуацію, в якій знаходиться Україна в період воєнного стану	
		5
Модуль 2	<p>Державне регулювання соціально – економічного розвитку</p> <p>Сутність та особливості планування, прогнозування та програмування.</p> <p>Призначення та особливість розробки довгострокових, середньострокових та поточних планів</p> <p>Методи прогнозування; суть оптимістичного, песимістичного та оптимального прогнозу</p> <p>Моніторинг макропоказників та його роль в управлінні соціально-економічним розвитком</p> <p>Структура системи державного регулювання соціально-економічного розвитку</p> <p>Роль і місце державного замовлення.</p> <p>Розробка матеріальних балансів основних груп продукції та послуг</p> <p>Впровадження нових організаційно – правових форм – корпоратизація, приватизація, створення об'єднань</p> <p>Недоліки і переваги протекціонізму і фритредерства</p> <p>Міжнародний рух капіталів; державне регулювання в цьому процесі</p> <p>Чинники міжнародної міграції робочої сили і яке державне регулювання в цьому процесі..</p> <p>Розробка секторальних програм науково – технічного розвитку</p> <p>Алгоритм розробки програм соціально - економічного розвитку</p> <p>Основні напрямки розвитку підприємництва та місце державного регулювання в цьому процесі..</p> <p>Роль і шляхи стимулювання малого бізнесу та місце державного регулювання в цьому процесі..</p> <p>Основні ознаки та особливості застосування різних типів макроекономічного планування - директивне, індикативне, стратегічне, тактичне</p> <p>Особливості діяльності Уряду після введення воєнного стану</p> <p>Державна політика проведення закупівель . Система ProZorro</p> <p>Система корпоративного управління на суб'єктах господарювання державної форми власності</p> <p>Заходи, спрямовані з боку держави на регулювання монополій</p> <p>Головні принципи та підходи проведення державної політики у зовнішній торгівлі</p>	

Модуль 3.	<p>Державне регулювання фінансово – кредитної сфери\</p> <p>Функції державного бюджету</p> <p>Основні види фіскальної політики; розбіжності між дискретною і недискретною фіскальною політикою</p> <p>Дефіцит державного бюджету та методи управління ним</p> <p>Державне регулювання через систему дотацій та субвенцій</p> <p>Податкова політика держави. Реформа системи оподаткування</p> <p>Стимулююча та стримуюча фіскальна політика, особливості застосування</p> <p>Роль та значення податкових пільг, мета їх застосування</p> <p>Державні інструменти кредитно-грошової політики</p> <p>Відмінності економічних методів кредитно-грошової політики від адміністративних</p> <p>Банківський нагляд в системі управління банківською сферою</p> <p>Валютне регулювання; його особливості у період воєнного стану</p> <p>Роль і функції Національного банку в державному регулюванні</p> <p>Особливості регулювання облікової ставки для розвитку економіки</p> <p>Банківський нагляд в системі регулювання економічної діяльності</p> <p>Сутність превентивних та протекційних заходів регулювання банківською діяльністю</p> <p>Спеціалізовані та універсальні банки</p> <p>Регулювання фондового ринку</p> <p>Ринок небанківських фінансових послуг та особливості його регулювання</p> <p>Пряме і непряме цінове регулювання</p> <p>Вплив на фінансову, бюджетну та кредитну політику воєнного стану</p> <p>Головні напрями удосконалення роботи митної служби</p>	5
		5
Модуль 4.	<p>Регулювання економічних процесів на регіональному рівні</p> <p>Суть і основні напрямки реформи децентралізації</p> <p>Головні протиріччя, що виникають в системі взаємодії між центральною владою, обласним, районними рівнями, місцевим самоврядуванням та суб'єктами господарювання в регіонах</p> <p>Нова адміністративно - управлінська модель, сформована після рішень Уряду та Верховної Ради у 2020- 2021 рр.</p> <p>Чинники посилення ролі органів місцевого самоврядування в управлінні соціально - економічними процесами</p>	

	<p>Укрупнення адміністративних районів, зміна їх функцій</p> <p>Нова мережа територіальних громад - чинники посилення їх ролі в системі управління</p> <p>Зміни у взаємовідносинах між органами державної влади та органами місцевого самоврядування у період запровадження воєнного стану</p> <p>Міські громади, специфіка місцевого самоврядування в громаді міста Києва</p> <p>Реформування первинної ланки регіонального управління - створення мережі ОСББ</p> <p>Активізація розвитку депресивних регіонів - створення спеціальних економічних зон як засобу стимулювання господарської діяльності</p> <p>Особливості земельної реформи в Україні</p> <p>Централізовані та децентралізовані джерела фінансування регіонів</p> <p>Головні напрямки реформування соціальної сфери</p> <p>Суть компетентностного підходу в новій системі освіти</p> <p>Суть автономії закладів освіти. Зміни в системі фінансування</p> <p>Розвиток освіти дорослих. Удосконалення системи підготовки управлінських кадрів із урахуванням особливостей видів діяльності</p> <p>Розвиток державно - приватного партнерства в соціальній сфері</p> <p>Суть змін в системі регулювання медичною діяльністю, що відбулися із 2018р.</p> <p>Проблеми та моделі запровадження загальнодержавного обов'язкового медичного страхування</p> <p>Оптимізація пенсійної системи. Впровадження накопичувальних пенсій - другого рівня пенсійної системи</p>	
		5
Усього		20

Критерії оцінювання самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	оволодіння теоретичним матеріалом, винесеним на самостійне опрацювання, використання рекомендованої та додаткової літератури; творчий підхід, чітке володіння понятійним апаратом, уміння використовувати отримані знання для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання ситуацій.
4-3	засвоєння теоретичного матеріалу з відповідної теми, винесеного на самостійне опрацювання, усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних завдан за наявності незначних помилок або неточностей.
2-1	неповне засвоєння матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання, недостатнє володіння основними поняттями навчальної дисципліни, недостатнє вміння застосовувати теоретичний матеріал для виконання практичних завдань.
0	матеріал для самостійного опрацювання не засвоєний, відсутні знання основних понять і термінів навчальної дисципліни, невміння застосовувати теоретичний матеріал для виконання практичних завдань.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форма проведення модульного контролю — модульна контрольна робота

Форма проведення — усна, письмова.

Час проведення — 80 хвилин.

Максимальна кількість балів: 25 балів

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
25	В повному обсязі володіє матеріалом, вільно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи обов'язкову та додаткову літературу; стилістично грамотно викладає матеріал.
24-20	Достатньо повно володіє матеріалом, обґрунтовано його викладає, розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Проте виклад окремих питань недостатньо змістовний та аргументований, допущені окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
19-15	Загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури. Допускає окремі суттєві неточності та помилки.
14-10	Володіє навчальним матеріалом не в повному обсязі, викладає його фрагментарно, без обґрунтування, недостатньо розкриває зміст

	теоретичних питань та практичних завдань, допускає суттєві неточності.
9-5	Частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.
4-0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення семестрового контролю – залік.

Умова допуску — виконання всіх видів робіт, визначених у п. 6.1 і отримання від 35 до 60 балів за семестр.

Форма проведення заліку — усна.

Час проведення — 80 хвилин.

Максимальна кількість балів - 100 балів

Критерії оцінювання

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
Дуже добре Добре	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
Задовільно Достатньо	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
Незадовільно	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Що таке інструменти державної політики? Назвіть їх види.
2. Назвіть напрями державного управління.
3. Еволюція розвитку підходів до визначення державного управління.
4. Охарактеризуйте функції державного управління.
6. Визначте різницю понять планування, прогнозування та програмування.
7. Дайте характеристику структурі системи державного регулювання соціально-економічного розвитку.
8. Що таке моніторинг макропоказників? Його роль в управлінні соціально-економічним розвитком.
9. Які основні причини втручання держави в регулювання ринкової економіки?
10. Перерахуйте й охарактеризуйте основні недоліки сучасної ринкової економіки.
11. Що належить до об'єктів державного регулювання економіки?
12. Які ви знаєте методи впливу держави на економіку? Охарактеризуйте їх.
13. Назвіть функції державного регулювання. Що являє кожна з них?
14. Що являє собою макроекономічне прогнозування, макроекономічне планування, макроекономічне програмування? У чому їх відмінність?
15. Які ви знаєте рівні ринкового регулювання?
16. Поясніть, які існують види державного регулювання? У яких країнах можна зустріти той або інший вид регулювання?
17. Назвіть основні моделі державного регулювання ринкової економіки.
18. Яка з моделей державного регулювання, на ваш погляд, може бути застосована для подальшого розвитку України? Чому?
19. Назвіть основні причини, завдяки яким держава змушена регулювати зовнішньоекономічну діяльність.
20. У чому ви бачите недоліки і переваги протекціонізму і фритредерства?
21. Яка зовнішньоекономічна політика найбільш прийнятна для нашої країни?
22. Охарактеризуйте основні об'єкти зовнішньоекономічної діяльності.
23. У якій ситуації застосовуються переважно адміністративні методи регулювання зовнішньої торгівлі?
24. Яким чином платіжний баланс впливає на зовнішньоекономічну діяльність?
25. Охарактеризуйте основні види фіскальної політики. У чому полягають розбіжності між дискретною і недискретною фіскальною політикою?
26. У якому випадку застосовується стимулююча фіскальна політика, а в якому стримуюча фіскальна політика?
27. Які функції виконує державний бюджет?
28. Назвіть й охарактеризуйте засоби усунення дефіциту державного бюджету.
29. Які існують концептуальні підходи до проблеми регулювання держбюджету?
30. Назвіть функції податків у сучасній ринковій економіці.

31. Які ви знаєте принципи оподаткування?
32. З якою метою застосовуються податкові пільги, назвіть їх?
33. У чому полягають відмінності економічних методів кредитно-грошової політики від адміністративних?
34. Які з методів кредитно-грошової політики застосовуються НБУ? Чому?
35. Назвіть методи валютного регулювання, охарактеризуйте їх.
36. Які функції виконує ціна?
37. Поясніть методи цінового регулювання. Які з них можуть бути застосовані в Україні?
38. Чим відрізняється банківський нагляд від регулювання банківської діяльності?
39. Сутність превентивних заходів регулювання банківської діяльності. Яка різниця між превентивними і протекційними заходами?
40. Основні функції Національного банку України.
41. Спеціалізовані та універсальні банки
42. Сутність Закону України «Про банки та банківську діяльність».
43. Назвіть і охарактеризуйте основні види інвестицій.
44. Які чинники впливають на формування інвестиційного клімату?
45. Поясніть принципи регулювання інвестиційної діяльності.
46. Що таке структурна політика? Який її зв'язок з інвестиційною політикою?
47. Що відносять до фінансових джерел інвестиційної діяльності? Як вони підрозділяються?
48. Які основні заходи включає державне регулювання інвестиційної діяльності?
49. Перерахуйте найбільш пріоритетні сфери й об'єкти інвестування в країні.
50. Охарактеризуйте податкові методи регулювання інвестиційної діяльності.
51. Що являє собою регулювання фондового ринку? Наскільки ефективно таке регулювання в Україні?
52. Що таке індикативне регулювання інвестиційної діяльності?
53. Відзначте чинники, що визначають необхідність державного регулювання підприємництва.
54. Що містить у собі державна політика в галузі підприємництва?
55. Які напрямки визнані найбільш важливими?
56. Які заходи містить у собі процедура санації?
57. Назвіть основні переваги малого підприємництва для розвитку економіки.
58. Поясніть заходи держави, спрямовані на розвиток малого бізнесу.
59. Що таке лізинг? Яким чином він впливає на розвиток економіки?
60. Що являє собою монополія? Які критерії використовуються для цього?
61. Що забороняє вітчизняне антимонопольне законодавство?
62. Охарактеризуйте заходи, спрямовані з боку держави на регулювання монополій.
63. Що містить у собі регіональна політика держави?
64. Які принципи характерні для державної регіональної політики?
65. Які складові державної регіональної політики?
66. На що спрямована регіональна соціальна політика в нашій країні?

67. Охарактеризуйте реформу освіти в Україні
68. У чому сутність регіональної економічної політики?
69. Які повноваження мають ОТГ
70. Охарактеризуйте пенсійну реформу
71. Охарактеризуйте реформу системи охорони здоров'я
72. Дайте характеристику законодавчо-нормативній базі в реалізації регіональної політики?
73. Поясніть, з якою метою проводиться типологізація регіонів і за якими ознакам?
74. Що входить до складу муніципальних фінансів?
75. Охарактеризуйте економічну політику щодо депресивних регіонів

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально - методична карта дисципліни "Державне регулювання економічних процесів"

Разом: 120 год. лекцій - 6 год. практичні заняття - 10 год. самостійна робота - 96 год. модульний контроль - 8 год.

Тиждень	I-II	III-IV	V-VI	VII-VIII	IX-X	XI-XII	XIII-XIV	XV-XVI
Модулі	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4	
Назва модуля	Загальні засади державного регулювання економічними процесами		Державне регулювання соціально – економічного розвитку		Регулювання фінансово – кредитної сфери		Регулювання економічних процесів на регіональному рівні	
Кількість балів за модуль	12 бали		11,5 бали		17,5 балів		17 бали	
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8
Теми лекцій	Суть, функції, цілі та основні методичні підходи державного регулювання	Особливості державного регулювання економіки в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови	Розробка моделі макроекономічної стратегії	Розробка та впровадження програм розвитку галузей та сфер діяльності	регулювання сегментів фінансового ринку	Державне регулювання валютного та кредитного ринків	Державне регулювання розвитку регіонів	Державне регулювання розвитку галузей соціальної сфери
Теми семінарських /практичних занять	Суть, функції, цілі та основні методичні підходи державного регулювання	Особливості державного регулювання економіки в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови	Розробка моделі макроекономічної стратегії	Розробка та впровадження програм розвитку галузей та сфер діяльності	регулювання сегментів фінансового ринку	Державне регулювання валютного та кредитного ринків	Державне регулювання розвитку регіонів	Державне регулювання розвитку галузей соціальної сфери
Самостійна робота	5		5		5		5	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		Модульна контрольна робота 2 (25 балів)		Модульна контрольна робота 3(25 балів)		Модульна контрольна робота 4(25 балів)	
Загальна кількість балів			178					
Ваговий коефіцієнт			1,78					
Підсумковий контроль			залік					

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану» від 15.03.2022 № 2126-IX.
2. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання правового режиму на тимчасово окупованій території України» від 21.04.2022 № 2217-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2217-20#Text>
3. Закон України «Про особливості місцевого самоврядування на час воєнного стану» від 12.05.2022 № **2259-IX** URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2259-20#Text>
4. Бакуменко В.Д. Державне управління : основи теорії, історія і практика: Навчальний посібник. / В.Д. Бакуменко, П.І. Надолішній, М.М.Їжа, Г.І.Арабаджи / За заг. ред. П. І. Надолішнього, В.Д.Бакуменка. — Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2009. — 394 с.
5. Бакуменко В.Д. Прийняття рішень в державному управлінні : Навчальний посібник [у 2 ч.] / В.Д.Бакуменко. Ч. 2. Науково-практичні аспекти. — К. : ВПЦ АМУ, 2010. — 296 с.
6. Барінов В.В. Державне регулювання економіки [Текст] : навч. посіб. / В. В. Барінов, Г. І. Скорик ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Л. : Вид-во Львів. політехніки, 2012. - 457 с. - Бібліогр.: с. 444-452.
7. Державне регулювання розвитку внутрішнього ринку в умовах модернізації національної економіки [Текст] : монографія / [В. Г. Бодров та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф., засл. діяча науки і техніки України В. Г. Бодрова ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Всеукр. громад. орг. "Ін-т дослідж. економіки і сусп-ва 21 ст.". - К. : НАДУ, 2013. - 203 с.
8. Длігач А. Повоєнна економічна політика потребуватиме повної зміни підходів. <https://gmk.center/ua/opinion/povoienna-ekonomichna-politika-potrebuvatime-povnoi-zmini-pidhodiv/>
9. Сенишин О.С. Державне регулювання економіки [Текст] : підруч. для студентів ВНЗ / О. С. Сенишин, М. О. Горинь, О. О. Кундицький ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. - Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. - 334 с.
10. Кукурудза І.І. Державне регулювання економіки [Текст] : навч.-метод. посіб. для підгот. бакалаврів галузі знань 0305 "Економіка та підприємництво" / І. І. Кукурудза ; Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. - Черкаси : ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2014. - 127 с.
11. Лисак В.Ю. Державне регулювання економіки [Текст] : навч.-метод. посіб. для студентів ден. форми навчання напряму підгот. 6.030504 "Економіка підприємства" / [В. Ю. Лисак] ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, Екон. ф-т, Каф. економіки підприємства. - Кам'янець-Подільський : Сисин Я. І. : Абетка, 2015. - 132 с.
12. Павленко В.П. Державне регулювання національної економіки: методологія та перспективи розвитку [Текст] : монографія / В. П. Павленко ; М-во екон. розвитку і торгівлі України, Н.-д. екон. ін-т. - Київ : Фенікс, 2015.
13. Публічне управління в забезпеченні сталого (збалансованого) розвитку : [навч. посіб.] / Т. К. Гречко, С. А. Лісовський, С. А. Романюк, Л. Г. Руденко. -

Херсон : Грінь Д.С., 2015. - 264 с.

14. Гунчак Г.В. Державне регулювання процесу інтелектуалізації економіки України [Текст] : монографія / Н. В. Гунчак, Т. Г. Васильців, О. Є. Сухай ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Львів. комерц. акад., Нац. ін-т стратег. дослідж., Регіон. філ. у м. Львові. - Львів : Апріорі, 2016. - 254, [1] с.

Додаткова

1. Радченко Л. П. Державне регулювання та стимулювання інноваційного розвитку національної економіки [Електронний ресурс] / Л. П. Радченко // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Економіка. - 2014. - Вип. 14. - С. 28-36.

2. Оболенський О. Ю. Державне регулювання прямих іноземних інвестицій в умовах модернізації економіки України [Електронний ресурс] / О. Ю. Оболенський // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. - 2014. - № 3. - С. 178-182. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vcndtue_2014_3_25

3. Гуляєва Л. П. Державне регулювання банківських бонусів в рамках підвищення соціальної відповідальності фінансового сектора економіки [Електронний ресурс] / Л. П. Гуляєва // Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. - 2014. - № 2. - С. 45-51. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VAPSV_2014_2_10

4. Лозова О. В. Державне регулювання цінової політики у роздрібній торгівлі національної економіки України [Електронний ресурс] / О. В. Лозова // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Сер. : Економічні науки. - 2014. - № 4. - С. 135-139. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvpushk_2014_4_22

5. Онищенко В. В. Державне регулювання та підтримка венчурного підприємництва в процесі розвитку економіки [Електронний ресурс] / Онищенко В. В. // Наукові праці НДФІ. - 2014. - Вип. 4. - С. 64-71. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npndfi_2014_4_9

6. Овсієнко О. В. Державне регулювання та його вплив на формування правової економіки в Україні [Електронний ресурс] / О. В. Овсієнко // Економічний простір. - 2015. - № 98. - С. 105-115. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2015_98_13

7. Манцуров І. Г. Державне замовлення як складова ефективної системи регулювання економіки України [Електронний ресурс] / І. Г. Манцуров, А. В. Беспалова // Регіональна бізнес-економіка та управління. - 2014. - № 3. - С. 10-17. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Rbetu_2014_3_4

8. Заскалкіна О. М. Державне регулювання інституціональних перетворень в аграрному секторі економіки України [Електронний ресурс] / О. М. Заскалкіна // Теорія та практика державного управління. - 2016. - Вип. 1. - С. 147-153. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Trpdu_2016_1_26

9. Іртищева І. О. Державне регулювання соціальної орієнтації національної економіки [Електронний ресурс] / І. О. Іртищева, І. В. Крупіца // Науковий вісник

Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. - 2014. - Вип. 7(1).
- С. 198-202. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2014_7\(1\)__54](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2014_7(1)__54)